

T.7.3.10. Basit, türemiş ve birleşik fiilleri ayırt eder.

Doğayla ve bilimle kurduğum bağ, yazarlığımı önemli ölçüde etkiler. Doğayı gözlemlemek bana yeni fikirler ve konular kazandırır. Bilim ise olaylara daha meraklı ve sorgulayıcı bakmamı sağlar. Yazılarımda doğanın güzelliğini ve bilimin açıklayıcı yönünü anlatabiliyorum.

Türemiş

Türemiş

Basit

Birleşik

Bu parçadaki altı çizili fiillerin yapılarını altlarına yazınız.

Cevap anahtarı için instagram @mehmetakif.unaldi

T.7.3.24. Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.

Bir yazarın emek vererek ortaya koyduğu eserin yapay zekâ ile izinsiz şekilde kopyalanması etik açıdan doğru değildir. Çünkü bir kitap sadece kelimelerden oluşmaz; yazarın birikimi, hayat tecrübesi ve özgün bakış açısı o eserin içine sinmiştir. Bu emeğin karşılığını görmeden çoğaltılması, yazarın hakkını gasp etmek anlamına gelir.

Bu metinde bahsedilen sorunu ve bu soruna çözüm önerinizi yazınız.

Sorun: Yazarın emek vererek ortaya koyduğu eserin yapay zekâ ile izinsiz şekilde kopyalanması

Çözüm Önerim: Yapay zekânın kullanımıyla ilgili yasal düzenlemeler yapılabilir. / Telifli eserlerin yapay zekâ ile kopyalanması yasaklanabilir. / Yazarlara hak kaybı için tazminat ödenebilir.

Cevap anahtarı için instagram @mehmetakif.unaldi

T.7.3.25. Metinler arasında karşılaştırma yapar.

I.	II.
Kızım on yıldır Montreal'de yaşıyor. Ben de üç yıla yakın bir süre orada bulundum. Montreal, yakından tanıdığım ve sevdiğim bir kent oldu bu zaman zarfında. Kenti adım adım gezdim, yüzlerce fotoğraf çektim. <i>Montreal'de Yaz Tatili</i> böyle çıktı ortaya.	Atalarımızın Anadolu'ya gelişlerini düşündüğümde gözümün önünde şöyle bir tablo canlanır: Atlarla, develerle, sürülerle her yaştan insan kabileler hâlinde yollara düşmüş geliyor. Bütün "dünyalıkları" bir devenin ya da atın üstünde. Yanlarında getirdikleri bir şey daha var: O da Türkçe.

Numaralanmış metinleri dil ve anlatım yönünden karşılaştırarak benzer ve farklı birer yönünü yazınız.

Benzer Yön	Farklı Yön
Her ikisi de birinci ağızdan anlatılmıştır. Her ikisinde de özel isimlere yer verilmiştir.	I. metinde örnekleme yok, II. metinde var. I. metinde II. metne göre daha kısa cümleler var.

Cevap anahtarı için instagram @mehmetakif.unaldi

T.7.3.37. Metinde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.

(I) Dilimiz, manevi vatanımızdır. (II) Bütün kültür değerlerimiz dilde koruma altına alınmıştır. (III) Atalarımızın Anadolu'ya getirdikleri en önemli şey işte bu dilimizdir. (IV) Atalarımız; yurt tuttıkları Anadolu'nun dağına, taşına, ovasına dillerindeki kelimelerin ruhunu üfleyerek burayı vatan yapmıştır. (V) Mimar Sinan'ın Selimiye'de yaptığı her ne ise Fuzuli, Baki ve Nef'i'nin şiirde yaptığı da odur.

Bu metinde başvurulan düşünceyi geliştirme yollarını bulunduğu cümleyle yazınız.

DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLU	BULUNDUĞU CÜMLE
1. Benzetme	I
2. Karşılaştırma	III ve V

T.7.4.2. Bilgilendirici metin yazar. / T.7.4.7. Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.

Refik Halit Karay'ın *Eskici* adlı hikâyesinde gurbette yaşayan küçük bir çocuk bir eskiciyle karşılaşır. Eskicinin konuştuğu Türkçe, çocuğa memleketini hatırlatır. Bu durum çocuğun hem memleket özlemini hem de ana diline duyduğu sevgi ve bağlılığı ortaya çıkarır. **Hikâyenin bir bölümü aşağıda kısaltılmış olarak verilmiştir:**

Eskici, iskemlesine oturdu; Hasan da merakla karşısına geçti... Susuyor ve bakıyordu. Bir aralık nerede ve kimlerle olduğunu unuttu, dalgınlığından ana diliyle sordu: "Çiviler ağzına batmaz mı senin?" Eskici, başını hayretle işinden kaldırdı. Uzun uzun Hasan'ın yüzüne baktı: "Türk çocuğu musun be?" "İstanbul'dan geldim." "Ben de o taraflardan, İzmit'ten!" Türkçe bildiği ve İstanbul taraflarından geldiği için Hasan, şimdi onun sade işine değil yüzüne de dikkatle bakmıştı. (...) Asıl konuşan Hasan'dı, altı aydan beri susan Hasan... Durmadan, dinlenmeden, nefes almadan, yanakları sevincinden pembe pembe, dudakları taze, gevrek, billur sesiyle biteviye konuşuyordu. Aklına ne gelirse söylüyordu. Eskici hem çalışıyor hem de ara sıra "Ha! Ya? Öyle mi?" gibi dinlediğini bildiren sözlerle onu söyletiyordu. (...) Fakat nihayet bütün ayakkabılar tamir edilmiş, iş bitmişti. (...) Hasan, yüreği burkularak sordu: "Gidiyor musun?" "Gidiyorum ya, işimi tükettim." O zaman gördü ki küçük çocuk, memleketlisi mini mini yavru ağlıyor... Sessizce, titreye titreye ağlıyor...

Yukarıda verilen bilgilerden hareketle Türkçenin önemi ve dil sevgisi konusunda görüşlerinizi anlatan bilgilendirici bir metin yazınız. Yazınızda deyim, atasözü ve özdeyiş gibi söz varlığından yararlanınız.

Dil, bir milletin kimliğini taşıyan en önemli unsurlardan biridir. İnsan, ana dili sayesinde düşünür, hisseder ve kendini en doğru şekilde ifade eder. Refik Halit Karay'ın *Eskici* hikâyesinde de görüldüğü gibi gurbette kalan bir çocuğun Türkçe duyması onun içindeki memleket ve dil özlemini âdeta gün yüzüne çıkarır. Bu durum, dilin sadece bir iletişim aracı olmadığını, aynı zamanda bir duygu ve aidiyet bağı olduğunu gösterir.

"Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır." atasözünde de vurgulandığı gibi dil, insanlar arasında güçlü bir bağ kurar.

Ana dilinden uzak kalan bir insan, "Sudan çıkmış balığa döner." Çünkü dil, insanın evidir. Hasan'ın uzun süre konuşmayıp Türkçe duyunca birden dilinin çözülmesi, dil sevgisinin insan ruhundaki derin yerini açıkça ortaya koyar. Mustafa Kemal Atatürk'ün "Türk dili, Türk milletinin kalbidir; zihnidir." sözü de dilin önemini en açık şekilde ifade eder. Bu nedenle dilimize sahip çıkmalı, onu doğru ve güzel kullanmalı, gelecek nesillere aktarmalıyız. Çünkü dilini kaybeden bir millet, zamanla kimliğini de kaybeder.

